

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés	egész évre	12 korona.	Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van. Hirdetés ára ☐ centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül. Nyilttér sora 40 fillér.	Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.
	fél évre	6 "		
	negyed évre	3 "		
Egyes szám ára 12 fillér.				

Szemle.

Wekerle Sándor a politikai helyzettel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Ugy értesültem, — mondotta, — hogy Justh Gyula a képviselőház szerdai ülésén csütörtökre ki akarja tüzetni a bankbizottság jelentését. Ennek olyan színezete volna, mintha a függetlenségi párt revolvert akarna a király mellé szögezni. Ha ez csak ugyan megtörténne, akkor az uralkodónak nem marad más hátra, mint az országgyűlést legfelső kéziratlan bizonytalan időre elnapolni. Hogy kifogja ellenjegyezni ezt a kéziratot, azt még nem tudom. De lesz vállalkozó, az kétségtelen. A Wlassics-féle terv meghiusulása után, sajnos, utánunk csak olyan valaki következhetik, aki aligha barátja a mostani pártoknak. Jó lesz tehát vigyázni, s az ellentéteket nem kiélezni a végletekig. Ha a függetlenségi párt ismét politikai bölcseséggel s önmérséklettel járna el és engedné, hogy a bankjelentés mellőzésével a válság elintézéséig, illetve az új kormány bemutatkozásáig a Ház önmagát elnapolhassa, ezzel elejét venné egy erőszakos kísérletnek s a maga esélyeit nem tenné tönkre. Ez annál inkább helyes volna, mert hiszen, ha a Ház önmagát napolja el, husz képviselőnek bármikor módjában van összehívni s ha szükségét látja, valamely határozatot provokálni. Ellenben, ha a király elnapoltatja a Házat, akkor a függetlenségi semmiféle remediummal nem élhetnek.

A parlament f. hó 19-iki ülésének végén Justh Gyula az elnöki székéből indítványt tett a legközelebbi ülés napirendjére vonatkozóan és ezzel kapcsolatban a következő deklarációt tette:

„A mai ülésünk napirendjére kitűzött tárgyak letrgyaltatván, bátor leszek a t. Háznak javaslatba hozni a Ház legközelebbi ülésének idejét és napirendjét. Tekintettel a tervbe vett koronatanácsra, javaslom, hogy a képviselőház a legközelebbi napokban ne tartson ülést és a legközelebbi ülés összehívása az elnökre bizassék. Amennyiben a t. Ház ezen indítványomhoz hozzájárulna, méltóztassék megengedni, hogy előzetesen, a határozat meghozatala előtt tájékoztassam a t. Házat, hogy a megadandó felhatalmazás alkalmazásánál milyen elvet kívánok követni.

Mindnyájan fájdalommal látjuk, hogy a hónapok óta huzódó válság még mindez ideig megoldva nincs. Azon reményvel vagyunk eltelve, hogy ő felsége bölcsessége és alkotmányos érzülete át fogja érezni annak fontosságát, hogy az ország továbbra parlamenti kormány nélkül nem hagyható. Mert az ország törvényhozásának és kormányzásának meddóságra való kárthatatása ugy az országnak, mint a koronának érdekeit súlyo-

san érinti. És az elintézésre váró nagy feladatoknak, ezek között a választási törvénynek és a bankügynek az ország érdekében kellő időben való megoldását hátráltatja.

A parlamentáris kormány mielőbbi kinevezése annyival inkább szükséges, mert az 1848: IV t.-cz. 6. §-a és az 1867: X. t.-cz. alkotmányos életünknek alapelvei tette, hogy az országgyűlés, ha feloszlattatik vagy elnapoltatik is, olyan időben hívandó össze, hogy mind a befejezett számadások, mind a jövő évi költségvetés felett az év végeig határozat legyen hozható. Alkotmányos életünk sarkalatos elvének érvénye felett örködni mindnyájunk kötelessége. Kijelentem ennél fogva, hogy a Ház határozatával megadandó jogomnál fogva kötelességemnek fogom tartani, hogy a képviselőháznak oly időben való összehívása iránt intézkedjem, amely lehetővé teszi, hogy alkotmányos életünk ezen rendelkezésének érvény szerzesse. A képviselőház az elnöki javaslatot elfogadta.

Gr. Andrassy Gyula belügyminiszter f. hó 19-én rendkívül érdekes, szenzációs és leplezőszámbe menő kijelentéseket tett a folyosón.

— Addig, amíg a király él, — mondotta Andrassy, — Magyarországon új választási rendszer nem lesz. Öfelségének megváltozott a véleménye az általános választójog hatásáról. Ausztriában nem értek el vele azt az eredményt amit céloztak vele. Ott a konzervatív pártok tönkre mentek és az új elemekkel nem lehet dolgozni. Ami engemet illet ragaszkodom az öt év előtti álláspontomhoz: nemzeti engedmények nélkül semmire se megyek bele bármely megoldásba. Mondhatom, a király jóindulattal van irántunk. Szeretné a mostani kormányt és többségét tartani. Elég volt neki Kristóffyól és a darabontokból. De az is bizonyos, hogy különféle helyekről csaknem nap-nap után memorandumokkal árasztják el az uralkodót.

Szalmaláng.

Mi volt más, mint szalmaláng az a mozgalom, melyet három esztendővel ezelőtt a tulipán jegyében megindítottak.

Mert ha komolyan lelkesedtek volna érte, hát hogyan eshetett meg az, hogy nem csökkent, de sokkal több millióval emelkedett az osztrák iparcikkek behozatala.

A megdöbbentő számok itt következnek, olvassuk csak:

Az elmúlt 1908. évben 1239,1 millió korona értéket tett ki az osztrák behozatal.

A folyó év első hat hónapjában már 590 millió korona értékű árut hoztak be Ausztriából, jóval többet, mint az 1908-ik év megfelelő időszakában.

Ez a „magyar“ iparpártolás igaz képe. Milliókat küldünk a mi osztrák szomszédainknak, erősítjük azokat a magunk gyengítésével.

Példákat hozunk fel, hogy a különböző napi szükségletekre mennyi pénzt adunk ki.

Az egyéni szükségleteknél a konfekció ipar sokat emlegetett fejlődése dacára kész férfi ruháért 1908. évben 24 millió koronát, 1909. első felében 102 milliót; kész női ruháért 1908-ban 14,5 milliót, fehéreneműkért 1908-ban 21 milliót, a folyó év első felében 11,7 milliót. Kalapokért 16,7 millió koronát fizettünk ki a mult esztendő folyamán Ausztriának, a folyó év első hat hónapjában pedig már 10,3 millió koronát.

Textil-iparunk fejlődése dacára a behozatal a jelen év első felében 217 millió korona volt.

Nem javultak a viszonyok a háztartás keretébe tartozó cikkek, valamint számtalan fel nem sorolható, de különösen a női divatcikkek importálásával sem.

Szomorú bizonyítéka nemtörődömségünknek, hogy a vas- és vasáru iparcikkekben is, jöllehet ebben a magyar ipar versenyképes, az ausztriai behozatal mindinkább emelkedik. 1907. évben 56 millió, 1908-ban 60,8 millió, a folyó év első felében pedig 38,1 millió az Ausztriából való behozatal.

Hát bizony ez szomorú valóság. Restelkednünk kell miatta. Vagy azt hitték a kezdeményezők, a terjesztők, a tulipán osztogatók, arra a mozgalomra csak addig volt szükség, amíg a „nemzeti kormány“ el nem foglalta helyét? Mert ahogy ez megtörtént, a tulipán-mozgalmat is odahagyták.

Hiszen a mozgalomban kifejezésre jutott erős akarat és kitartás egészen elsenyvedt; osztrák iparcikkből több millióval emelkedett a behozatal. Bizonyosan rosszakaratot és vádolást vélnek e sorokban sokan, kik nagyhangon beszéltek annak idején, de bebizonyosodott, hogy lelkesedésük egyhén szólva szalmaláng volt.

A sok tulipán-jelvényt megvétették, megvették, viselték kívül, de kitartással kevesen ragaszkodtak a magyar iparcikkek vásárlásához. Vagy csak akkor kell e mellett mozgolódnia, amikor a kormány nem tud a hinárból kilábalni?

Nagy hibánk, hogy nem mondunk le a külföldi divatcikkekről, mert ezen a réven adunk ki legtöbbet. A nép ezelőtt is, most is maga szövi, készíti és honi gyártmányból szerzi meg ruházatát és háztartási szükségletét. Hát ezért ajánljuk a mozgalomban résztvevőknek, fogjunk össze szívvel-lellekkel mindnyájan mindig, állandóan a mellett, hogy csak honi iparcikket vásároljunk és ne igyekezzünk felülmulni egymást — legkivált asszonyaink, — hogy az idegen hóbortnak legyünk mi és velünk együtt házánk elszegényedve az áldozata.

A repülőgép Budapesten.

Bleiot vasárnapi felszállásáról a következőket írják a lapok:

Pontban fél három órakor érkezett meg József főherceg a családjával és a számukra emelt dísztribünön foglaltak helyet. Fontenay vicomte francia főkonzul bemutatta a főherczegnek Bleriot és feleséget. A főherczeg szívélyesen társalgott a nagy aviatikussal, mialatt Bleiot neje, aki közfeltűnést keltett rendkívüli szépségével, a főherczegi család nőtárgyaival beszélgetett. Ezután a főherczeg Bleiot-tal a szomszédos gépcsarnokba ment, ahol megtekintette a repülőgépet.

Egyszerre a gépcsarnok fölött, egy vérpiros zászló jelent meg, ami a program szerint az elindulást jelentette. Hatalmas tapsvihár tört ki erre, miközben a repülőgépet Bleriot munkásai a gépcsarnok elé vonták. Bleriot, aki eközben átöltözött, helyet foglalt a repülőgépben, egy szolga megcsavarta néhányszor a gép elején levő csavar-szárukat, a motor működni kezdett s a repülőgép, miután néhány pillanatig a földön szaladt végig, egyszerre nyilsebesen a levegőbe emelkedett. A közönség hatalmas eljénzésben tört ki. A repülőgép szépen, egyenletesen szállt a végig pálya hosszában, aztán háromszor megkerülte a hatalmas pályatestet. Gyönyörű ívekben, hől alacsonyan, hol magasabban szelte a levegőt. Az első felszállás nyolcz perczig tartott.

A leszállás után oly nagy volt a lelkesedés, hogy a közönség egy része átszakította a korlátokat és Bleriothoz rohant. Az óriási eljénzés és tapsvihárban elhangzott a rendőrtisztek parancsszava, csak a lovasrendőrségnek sikerült hosszabb időn után a teret szabaddá tenni. Bleriot ezután ismét a főherczegi tribünre ment, ahol élénk beszélgetésbe merült a főherczeggel.

A második felszállás tíz perczig tartott. A repülőgép átlag tíz-tizenöt méter magasságban szállott. Egy ízben úgy látszott, mintha a földet érintette volna, a másik pillanatban azonban egy hatalmas lendülettel ismét villámgyorsan a levegőbe emelkedett. Az erre keletkezett tapsviharra Bleriot údvözlőleg integetett kezeivel a repülőgépből. Háromszor kerülte körül Bleriot a pályát. Körülbelül 35—40 méteres sebességgel, azután leszállott.

A harmadik felszállásnál Bleriot a magasságra fektette a fősúlyt.

Körülbelül harminczöt méter magasra emelkedett. Mintegy hat perczig maradt a levegőben. Ezután azonban nem lehetett feltartani a tömeget. Hiabavaló volt a rendőrség minden tiltakozása, az emberek mindenfelől Bleriothoz rohantak, a vállakra emeltek s úgy vitték a főherczegi tribün elé. Bleriot mosolyogva integetett kezével, látszott rajta szemmel láthatólag, hogy örül egy idegen nemzet oly meleg elismerésének.

A repülőgépet visszavitték a gépcsarnokba, ahova pár percczel később Bleriot is betért, átöltözött, ezután feleségével beszélt a nagy piros automobiljába és visszatért a Bristolban lévő lakására.

Vegyes hírek.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Papp József nagyenyedi kataszteri irattartó kezelő irodatisztet a X. fiz. osztályba kataszteri irodatiszté nevezte ki.

— **A nagyenyedi ref. Egyházmegye** folyó hó 17-dikén évi rendes közgyűlést

tartott Nagyenyeden a kollégium dísztermében. Ez alkalommal ünnepi istentisztelet volt a ref. templomban, melyen Kálvin működését szép és hatásos szónoklatban méltatta Egérházi Lajos tordai ref. lelkész. Költői szárnyalású remek imádságot mondott Ferencz Samu m. decsei ref. lelkész. A daloskör vegyeskara szép énekszámot adott elő.

— **Kálvin-ünnepély a kollégiumban.** F. hó 31-dikén d. u. 5 órakor a Bethlen-kollégium előjárósága és tanár-kara Kálvin-émlékünnepélyt rendez a nagy nevű reformátor születésének 400 esztendő fordulója alkalmával. Imát mond: Dóczy Ferencz tanár; az ünnepi beszédet Zayzon János vallás-tanár tartja. Szavalni fognak: Agyagási Elek VIII. g. és Domokos Árpád III. tkp. Énekelni fognak a gimnáziumi és tanítóképzői énekkarok.

— **A szüret** városunk határában lefolyt a termes gyenge voltához mérten boros hangulatban. Az árak 4.40—4.80 kor. között váltakoztak, a must 14—17 fokos volt.

— **Svärdström Valborg** világhírű énekesnő, a kinek énekében városunk közönsége egy alkalommal már oly elragadtatással gyönyörködött, f. ev november hó 9-dikén ismét Enyedre jön és énekelni fog.

— **A balászfalvi függetlenségi és 48-as fiókkör** f. hó 24-én d. u. 3 órakor, a balászfalvi magyar kaszinó termében rendez évi közgyűlést tart.

— **Emlékünnep.** A zalatnai m. kir. áll. ipari szakiskola ifjusági önképzőkörre folyó hó 24-én d. e. 10 órakor Preszákán az emlékoszlopnál gyászünnepélyt rendez. Sorrend: 1. Himnusz. Énekl. az ifj. daloskör. 2. Koszoruk letétele az emlékoszlopnál. 3. Preszákai emlékoszlopnál. Szavalja Herzun H. III. é. 4. Ima a sirok felett. Előadja Kallebeeger R. IV. é. 5. Ompoly völgye. Énekl. az ifj. daloskör. 6. Preszákai völgyben. Szavalja Mészáros F. IV. é. 7. Alkalmi felolvadás. Tartja. Mészáros K. IV. é. 8. Preszákai sirhalmokhoz. Énekl. az ifj. daloskör. 9. Lukács Béla emléke. Szavalja Szediák B. IV. é. 10. Szózat. Énekl. az ifj. daloskör.

— **Papirosanyag kukoricaszárból.** Elgondolhatjuk könnyen milyen nagy a papirosfogyasztás, hogy a meglévő papirgyárak sem tudják az igényeket kielégíteni. A hivatalos aktáknak szinte a fele fölösleges, de írják, mivel hivatalnokok vannak rá, s ha már hivataluk van, hát dolguknak is kell lennie. A fogyasztásnak óriási gyarapodása készítette a papirgyárosokat, hogy kísérletezzenek olyan anyag feltalálásával, amelyek a ma általában használt faanyagot pótolhatnák. A faanyag ugyanis igen drága, azért nálánál olcsóbb anyagokat próbáltak ki, többek között a szőlővesszőt és a kukoricaszárt. Miniket különösen ez utóbbi érdekel, tekintve nagy tengertermésünket. A kukoricaszár cellulóz tartalmánál fogva igen alkalmas a papirgyártáshoz, s ha ez beválik, a közel jövőben hazai kukoricaföldjeink kétszeres hasznót hoznak. A kukorica szárával nem barmot etetünk, hanem belőle a gyártott magyar papíron a tudományt, a kultúrát terjesztjük.

— **A honvédség részére** elemi cikkek szállítása. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a kolozsvári m. kir. 21. honvéd gyalogezred 1—3. honvéd zászlóalj közétkezési bizottsága hus, liszt, zsir, dara, rizs, bab, só, paprika, ecet, juhturó, cukorpor, füstölt szalonna, málliszt, élesztő, kömény, mák,

metélt és csótészta cikkekben szükséges egy évi mennyiség szállítására árlejtést hirdet. Pályázati határidő november 16. Bővebb felvilágosítás nyerhető a kamara irodájában, valamint a honvéd laktanyában.

— **Ipari tanfolyamok.** A kolozsvári m. kir. állami ipari szakiskolán az 1909—10 tanévben a gázmotorkezelői tanfolyam kezdődik október 15-én, tartama 5 hét; a kazánfűtői tanfolyam november hó 10-én, tartama 6—7 hét; építő ipari segédek továbbképző tanfolyama, november 1-én, tartama 5 hó; a géplakatosok továbbképző tanfolyama, november 1-én, tartama 5 hó; általános szabadkézi rajztanfolyam november 1-én, tartama 5 hó; általános ipari számtanmenten tanfolyam november hó 1-én, tartama 4 hó; a lokomobil és cséplőgépkezelői tanfolyam, 1910 január hó 10-én tartama 12 hét; dinamogépkezelői tanfolyam 1910. január hó 15-én, tartama 10 hét; a bádigos és vízvezeték szerelői tanfolyam 1910 február 1-én, tartama 3 hó; gyenge áramu elektromos berendezések tanfolyama, 1910 április 1-én, tartama 4 hét; asztalossegédek továbbképző tanfolyama október 15-én, tartama 5 hó; a stabil gépkezelői tanfolyam 1910. április 1-én, tartama 10 hét. Ezen tanfolyamokra felvétetnek iparos mesterek vagy segédek, kik megfelelő ipari gyakorlatukat munkakönyvvel vagy egyéb bizonyítvánnyal igazolják.

Közgazdaság.

A fák, rózsák, cserjék és az összes fanemű csemeték ültetése ősszel.

Sokszor csodálatos, hogy az ember mily szívósan ragaszkodik hagyományaihoz és szokásaihoz s ismételt felvilágosítások és tárgyilagos oktatások dacára mily nehezen szakít azokkal s barátokzik meg újításokkal. Ezt az esetet különösen a fák, rózsák, cserjék stb. ültetésénél konstatalhatjuk. Még mindig tulsok ültetetik tavasszal! Mennyi jóakarát, mennyi lelkesedéssel megkezdett kertészeti tevékenység jut ezáltal zátonyra!

Ha a természet ősszel pihenőre tér s vele a fák és cserjék a nedvkeringést beszüntetik, ha a növények lombot hullatnak s a bekövetkezendő hosszú téli alváásra előkészületeket téve a növéssel és hajtással felhagynak, már a kezdő kertészkedő is megértheti, hogy a pihenés ezen állapotban az ültetést és átültetést összehasonlíthatatlanul nagyobb eredmények kísérlik, mintha ezt tavasszal végeznék. A nedvkeringés már januárban indul meg, a nap melege már akkor ingerli megújuló életműködésre a rügyeket és gyökereket; nagyfontosságú tehát az ültetést ősszel végeztetni, hogy a fa, cserje vagy rózsza a következő kihajtást zavartalan pihenésben előkészíthessék. Ha az ültetést tavaszra hagyjuk, a mikor már minden hajt vagy rügyez, akkor szükségszerűleg a nedvkeringés hatalmas visszaszorítása következik be, a hajtás megzavartatik, az életműködés hosszabb időre megkötetik, ez által pedig erőszakkal gyengítjük a növény életképességét. Viszont ősszel a fa, cserje vagy rózsza teljesen pihenő állapotban jó új rendeltetési helyére, az őszi és téli nedvesség kellőleg lehat a frissen felásott talajba, a növény gyökereivel ennek következtében leülepedik s mihelyt a jaurban mindinkább magasabbra törekvő nap melege a növény életben észrevehetővé válik, a már ősszel ültetett fák és cserjék rügyei megdagadnak, életműködésüket újból akadálytalanul kifejthetik. A tavasz ébredésével az ősszel ültetett fák friss zöld lombdíszt mutatnak, a tavasszal ültetettek ellenben sokszor május végéig sinylődnek s csak lassan és fokozatosan lábbadnak.

Mühle Árpád, az ismert temesvári faiskola-tulajdonos kiterjedt vevőkörét évek hosszú sora óta lankadatlanul serkenti az őszi ültetésre s a kertbarátok érdekében ismételtén fáradozik az őszi ültetés előnyeinek ismertetésében. Azon általános ismert és méltányolt sikerek, melyek a temesvári faiskolából származó fakkal, rózsákkal stb.-vel elértettek, oroszláreszben az őszi ültetésnek tulajdonitandók. Reynolds Hole, a világhírű angol rózsatenyésztő, más szaktekinetelyekkel ellentétben, kik a fa- és rózsá-ültetésről egész köteteket írtak, mint a faültetés alapját és omegáját csak e két latba eső szót: „Ültessetek novemberben“ hirdette barátainak. E bölcs mondat lapidáris rövidségében főfeltétele a fiatal ültetvények egészséges és erőteljes növekedésének.

CSARNOK.

A divat.

— A Divat Ujság-ból. —

Gyönyörű melegen süt le ráuk a nap, amikor e sorokat írjuk; mintha a nyár megbánta volna, hogy olyan nagyon sokáig mostohán bánt velünk az idén. Valóságos elkésett kánikulában van részünk és mégis már az őszi farsas összejövetelekre, estélyi ruhákra, bluzokra és köpenyekre kell gondolnunk. Hiszen könnyen lehet az időjárás oly szeszélyes, mint az idő meg a nő, hogy mire e sorok napvilágot látnak, őszi szél fú, vagy vigasztalanul permetezik az őszi eső.

Szóljunk hát mindenekelőtt arról, mennyire csaldtak azok, akik azt hitték, hogy ősze kizárólag es feltétlenül a külön derékka szabott ruha lesz a divatos. Igaz, hogy délutánra, látogatásra ez is divatos lesz, de a princeszforma csorbittatlanul uralkodik tovább, részben csak oldali övrészekkel, részben csak jelzett csucos derékka, mely elől és hátul is egyforma.

Igy hát a vonalak a sok mindenféle eltérés mellett sem újítanak újat és újabb jelleget csak a színösszeállítás és a különleges kiállítás ad a mostani ruhának. A divatos szövetek közt mindenekelőtt a posztó, kasmir, a finom himalája szövet, melynek valósággal selymes fénye van, érdemel különösebb említést. A színekben óriási a választék: igazi divatszín a chartreuse, amolyan élénk sárgás-zöld szín; ezen kívül van egy fajta szürkés-zöld, mely hat árnyalatban kapható a világos vízzintől a legsötétebb szürkés-zöldig, melynek időszerű elnevezése az „aeroplane“; divatos még a sötétzöld, tengerészkek, csokoláde- és kávébarna, rézvörös, bronzszín, homokszürke, lila mindenféle árnyalatban, a samócapiros és pávákék.

Dísznek sokan alkalmazzák a moarétt és zsettet; az utóbbit pántformában, melynek a végében hosszú gyöngyöjt van. Divatos még a paszománydísz, tarka selyemhímzés — most is kedvelt az antik forma, azonkívül a gép-tamburirozás, többnyire a ruha szövetének megfelelő színben s egyszerű vonalakban.

Ami az estélyi ruhák legújabb szöveitei illeti, mintha ezzel nagyot akarnának újítani, megint a nehéz, dekoratív hatású szövevekhez térnek vissza, még pedig egy és két

szinben (moaré, kameleon és tafota-kameleon). A bársony és damaszt az öltözéket megfosztja ugyan simulekony jellegétől, de megadja neki a fejedelmi pompát. A divat talán tetszeleg magának ebben az ellentétben, de hívekre valószínűleg csak azok közt talál, akik szeretik, ha estélyi ruhájok ünnepelesen merev. A könnyű, habos szöveteket, amilyen a gáz, selyem-muszlin és tüll, már csak szűk princszruhák fölött látjuk, melyeket „deau de serpent“ néven ismer a divatvilág, ami némileg találó elnevezés.

Az úgynevezett „baba-ésarp“, melyet néhány nyári ruhán láthattunk, most a fiatal leányok rövid ruháján fog diadalmaskodni. Am ezt csak fenntartással közöljük.

A divatos estélyi köpenyek bő és kényelmes a formája. Egyesek elő- és hátrészből áll, amelynnek oldalszélei vagy hasitékszerűen nyitva maradnak, hogy a kar bebujhasson rajtok, vagy a hátrészt kecses formában redőzik és a kar alatt ér össze az előrészsel. Ez így egyszerűnek tetszik, de a sok szebbel-szebb dísz annál pompasabbá teszi.

A divat mostoha gyermeke a bluz, mely a kabátos ruhán szinte nélkülözhetetlen, az idén nagyon szép szövetekből készül: moarébból minden elképzelhető színben, közepes színű selyemből, tafotából, skót selyemből stb. Az ingbluz a legdivatosabb mindenféle szépen mintázott szegélydíszsel. A díszesebbjét ezután is díszítik csipkével, csillámmal, gyönggyel, a miáltal ünnepelesebb viseletnek is alkalmas és így talán még sem lesz már annyira mellőzött, amilyen az utóbbi időben volt.

A Divat Ujság minden hónapban készér jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII. Rókk Szilárd-utca 4. számú házban van.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Angol-kór

tönkre fogja tenni az Ön gyermekének egészségét, ha nem tesz ellene gyorsan valamit.

SCOTT csukamájolaj EMULSIÓ-ja

megszünteti az angolkórt, megerősíti a csontokat és egészséges hullal borítja be azokat.

Azonfelül, és ez az, a mit tapasztalt szülők teljes értéke szerint meg tudnak becsülni, — semmi nehézséggel nem jár a kis szenvedőt rábírní arra, hogy a

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyet — a halast — kérjük figyelembe venni.

SCOTT-féle Emulsió-t

bevegye, mert kellemes tejfeles íze van. A gyermek megemészti, még ha a tejtől undorodik is.

A SCOTT féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Több pénze akkor lesz,

ha nélkülözhetetlen, olcsó és

tartós szőttesárukat

esak

a Nagyenyedi Szövőgyárból

vesz.

Arjegyzék ingyen küldetik.

Sz. 6149—1909. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt Magyarigeni (Erdélyalja) takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak — Popa Mihailáné szül. Kréz Mária alsógáldi lakos végrehajtói szenvedők elleni ügyében a kérelem kövekeztében a végrehajtási árverés 180 kor. tőke, s jár. kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. § értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbírósg kerületében levő az alsógáldi I. R. 855. sz. tkvben A + 1. r. sz. 833. hr. sz. faház 134/1. hr. sz. kert 363 kor., — 3. r. sz. 649/2. hr. sz. szántó 87 kor., — 4. r. sz. 907/2. hr. sz. kaszáló, 908/2. hr. sz. legelő, 911/2. hr. sz. szőlő, 912/1. hr. legelő 83 kor., végre a 7. r. sz. 2189/1. hr. sz. kaszáló 169 kor. kikiáltási árban, de ezen összes fekvőkre O.3. a Popa Mihaila javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartásával összesen 802 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi november hó 10-ik napján délelőtt 9 órakor Alsógáld község községházánál megtartandó nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adtnak.

2. Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett arfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerinti megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. értelmében fog folytatni.

A kir. járásbírósg, mint tkvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1909. évi augusztus hó 16-án.

Weiner Sándor,

kir. jbró.

227 1—1

5500

jegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy a

KAISER-FÉLE
MELL-KARAMELLA

a három fenyővel

KÖHÖGÉS,

rekedség, katarus, nyálka, torokfájás és számarhurut ellen a legjobb szer.

Csomagja 20 és 40 fill. Doboz 60 fill.

Kapható:

SCHIESZL KÁROLY

gyógyszerésznel

BALÁZSFALVÁN.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál cégnél Szentkirály-u. 128.

2827—1909. tkvi. ra.

Árverési hirdetmény kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Arion Vasília végrehajtónak Muresán Anna Schián Nikuléné obabai lakos végrehajtást szenvedő elleni 510 K. 70 fillér s jár. iránti végrehajtási ügyében Muresán Anna Schián Nikuléné végrehajtást szenvedőnek az ohabai 817. sz. tjkvben A + 1. i. sz. 882/2. hr. sz. szőlőtől megillető felére 97 kor., — A + 2. r. sz. 1083/2. hr. sz. szőlőtől megillető felére 43 kor., — A + 3. r. sz. 1293/1, 1339/2. hr. sz. kaszáló és szántó feléből 71 kor., — A + 4. r. sz. 1578/1. hr. sz. szántóból megillető felére 14 kor., — A + 5. r. sz. 1781/2. szántóból megillető felére 177 kor., — A + 6. r. sz. 2242. hr. sz. szántóból megillető felére 115 kor., — A + 7. r. sz. 2835/1. hr. sz. szántóból megillető felére 42 kor., — A + 8. r. sz. 2873/2. hr. sz. szántóból megillető felére 118 kor., — A + 9. r. sz. 2952/2. hr. sz. szántóból megillető felére 138 kor., — A + 10. r. sz. 2967/1. hr. sz. felére 57 kor., — A + 11. r. sz. 3246/2. hr. sz. kaszálóból megillető felére 58 korona megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1909. évi november hó 19-ik napjának d. e. 10 órájkor Ohába községhez tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár felén illetve kétharmadán alól nem fognak eladatni.

Az, aki a kikiáltási árán magasabb ígéretet tett, s ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, — ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésen mely azonnal folytatandó, többé részt nem vehet.

Árverezni szándékozók a kir. kincstár kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek alólított telekkönyvi hatóságnál és Ohába községhez tartandó megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Balázsfalva, 1909. évi augusztus hó 10 napján.

Schwarz,

kir. járásbíró.

233 1—1

Sz. 6147—1909. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt Magyarigeni (Erdélyhegyalja) takarékpénztár részvénytársulat végrehajtónak, — Pask János és neje Goja Mária benedeki lakos végrehajtást szenvedők elleni ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 420 kor. tőke s jár. kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146 §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíró kerületében levő az benedeki I. R. 137. sz. tjkvben A + 10. r. sz. 1331/1. hr. sz. szőlőre 424 kor., — továbbá a benedeki I. R. 684. sz. tjkvben A + 1. r. sz. 1724/2. hr. sz. szántó 371 kor., — végre a benedeki I. R. 840. sz. tjkvben A + 2. r. sz. 777. hr. sz. szántó 44 kor., összesen 839 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fentebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi november hó 8-ik napján délelőtt 9 órákor Benedek községhez tartandó nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényzikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, — mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. 25. §-a értelmében fog folytatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Nagyenyeden, 1909. évi augusztus hó 16-án.

Weiner Sándor,

kir. jbró.

226 1—1

Nagyenyedi Kisagító Takarékpénztár r.-t.	
Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.	
Előnyös	kölesönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire.
Vásárolható	és elad értékpapirokat.
Letétbe	elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.
Időig	kölesönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat	az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíthat le.
Allandó betétet	a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.
Nyitva áll	
hétköznap	
d. e. 9—12-ig,	
d. u. 3—4-ig.	
	Uzletfeleink
	részére telefon
	bevezetve
	14. szám alatt.

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő.
ki sulyt fektet elsőrendű-fajtsza anyagra

Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemetek
Sétányfák, Diszcsorjék, Tülevöltek, Kerit ésnövények,
Bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok. (1. ssim a áru)
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai.
faiskolák és szőlőoltványtelepek

85 1—

A NAGYSZEBENI

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölesönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 5¹/₄% kamatláb mellett a kölesön legkisebb összeg 20.000 K. a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f. b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f. B. 5¹/₂% kamatláb mellett a kölesön legkisebb összeg 10.000 K. a) 44¹/₂% évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f. b) 27¹/₂% évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f. C. 8¹/₄% kamatláb mellett a kölesön legkisebb összeg 3000 K. a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.	b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f. c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f. D. 6% kamatláb mellett a kölesön legkisebb összeg 1000 K. a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f. b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f. c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f. d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Valamennyi kölesön — [az egyszersmindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.]

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölesönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Villamosvilágítási berendezéseket

gyorsan, jól és olcsón készít **WINKLER JÁNOS** szaküzlete Nagyenyed, Főtér 5. szám.

Ugyanott hetről hetre kiegészített választék szalon, ebédlő, irodai, hálószoba, konyha, műhely, pincze stb. lámpákban. Zsinórfüggők 4 kor. 70 fill., húzók 7 kor. 50 fill., menyeztlámpák 6 kor., ámpolnák 11 kor., szalonszillárok 29 kor., ebédlőszillárok 33 koronától feljebb. Legjobb rendszerű fém- és szénzásal izzólámpák.

47 1—

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.